

การพัฒนาแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพ นักเรียนในศตวรรษที่ 21 โดยจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

โรงเรียนพระยาประเสริฐสุนทราศรัย (กระจ่าง สิงหเสนี)*

THE DEVELOPMENT OF A SCHOOL MANAGEMENT MODEL TO ENHANCE LEARNER QUALITY IN THE 21ST CENTURY THROUGH ACTIVE LEARNING AT PRAYAPASERTSUNTRASAI (KRAJANG SINGHASANEE) SCHOOL

พีรวัฒน์ พิมพรอด

Peerawut Pimrod

โรงเรียนพระยาประเสริฐสุนทราศรัย (กระจ่าง สิงหเสนี)

Prayapasertsuntrasai (Krajang Singhasanee) School, Thailand

Corresponding Author's Email: peerawut.pimrod@gmail.com

วันที่รับบทความ : 1 พฤษภาคม 2026; วันแก้ไขบทความ 7 พฤษภาคม 2569; วันตอบรับบทความ : 9 พฤษภาคม 2569

Received 1 May 2026; Revised 7 May 2026; Accepted 9 May 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพนักเรียนในศตวรรษที่ 21 โดยจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนพระยาประเสริฐสุนทราศรัย (กระจ่าง สิงหเสนี) 2) สังเคราะห์องค์ประกอบการบริหารจัดการสถานศึกษา 3) สร้างและพัฒนาแบบ 4) ทดลองใช้รูปแบบ และ 5) ประเมินผลการใช้รูปแบบจากการนำไปใช้จริง การวิจัยใช้วิธีวิจัยแบบผสมผสาน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 360 คน

Citation:

* พีรวัฒน์ พิมพรอด. (2569). การพัฒนาแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพนักเรียน
ในศตวรรษที่ 21 โดยจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) โรงเรียนพระยาประเสริฐสุนทราศรัย (กระจ่าง สิงหเสนี).

วารสารส่งเสริมและพัฒนาวิชาการสมัยใหม่, 4(4), 1474-1490.

Peerawut Pimrod. (2026). The Development Of A School Management Model To Enhance Learner Quality
In The 21st Century Through Active Learning At Prayapasertsuntrasai (Krajang Singhasanee) School.

Modern Academic Development and Promotion Journal, 4(4), 1474-1490.;

DOI: <https://doi.org/10.>

<https://so12.tci-thaijo.org/index.php/MADPIADP/>

ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง และนักเรียน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบบันทึกการวิเคราะห์เอกสาร แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบประเมินรูปแบบ และแบบประเมินความพึงพอใจ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพการบริหารจัดการสถานศึกษามีความเป็นระบบในระดับนโยบาย แต่ยังพบปัญหาด้านความต่อเนื่องในการขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก การวัดและประเมินผล และศักยภาพครู โดยมีความต้องการพัฒนานโยบายแบบมีส่วนร่วม ระบบสนับสนุน และกลไกติดตามประเมินผล 2) องค์ประกอบการบริหารจัดการสถานศึกษามี 6 ด้าน ได้แก่ การกำหนดนโยบาย การบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนรู้เชิงรุก การพัฒนาบุคลากร การพัฒนาทรัพยากรและสภาพแวดล้อม และการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม 3) รูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีความเชื่อมโยงเชิงระบบและสอดคล้องกับบริบทสถานศึกษา 4) ผลการทดลองใช้รูปแบบโดยรวมอยู่ในระดับมาก และก่อให้เกิดผลลัพธ์เชิงประจักษ์ทั้งระดับนักเรียน ครู ผู้บริหาร และสถานศึกษา และ 5) ผลการประเมินหลังนำไปใช้จริงอยู่ในระดับมากที่สุด ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และทักษะในศตวรรษที่ 21 สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อีกทั้งผู้เกี่ยวข้องมีความพึงพอใจต่อรูปแบบในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: คุณภาพนักเรียน, ศตวรรษที่ 21, การจัดการเรียนรู้เชิงรุก

Abstract

This research aimed to: 1) examine the conditions, problems, and needs in school management for enhancing learner quality in the 21st century through Active Learning at Prayapasertsuntrasai (Krajang Singhasanee) School; 2) synthesize the components of school management; 3) construct and develop a school management model; 4) implement the developed model on a trial basis; and 5) evaluate the model after its actual implementation. This study employed a mixed methods research design. The sample consisted of 360 participants, including school administrators, teachers, members of the Basic Education School Committee, parents, and students. The research instruments included a

document analysis form, questionnaires, interview forms, model evaluation forms, and satisfaction evaluation forms. Data were analyzed using percentage, mean, and standard deviation.

The research findings revealed that: 1) school management was systematic at the policy level; however, problems remained in terms of continuity in translating policy into practice, Active Learning implementation, measurement and evaluation, and teacher capacity. The key needs were participatory policy development, support systems, and systematic monitoring and evaluation mechanisms; 2) the school management components consisted of six aspects: policy formulation, curriculum management, Active Learning management, personnel development, resource and environment development, and participatory management; 3) the developed model was systematically interconnected and aligned with the school context; 4) the overall result of the trial implementation of the model was at a high level and generated empirical outcomes at the levels of students, teachers, administrators, and the school; and 5) the evaluation result after actual implementation was at the highest level. Learners showed statistically significant improvement at the .05 level in academic achievement, desirable characteristics, and 21st-century skills. In addition, stakeholders' satisfaction with the model was at the highest level.

Keywords: Learner Quality, 21st Century, Active Learning

บทนำ

ในศตวรรษที่ 21 สถานการณ์โลกมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการปรับตัวเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์ การเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) จึงเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่สามารถปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ได้เป็นอย่างดี รัฐบาลจึงมีนโยบายส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ตามความถนัด และความสนใจเพิ่มความรู้มีทักษะ มีคุณธรรมและจริยธรรมเชื่อมโยงกับการปฏิรูปการ

เรียนรู้ในยุคประเทศไทย 4.0 (กองบริหารงานวิจัยและประกันคุณภาพการศึกษา, 2560) มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีบทบาทในการเรียนรู้มากขึ้น มีทักษะในการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา รู้จักการทำงานเป็นทีม รู้จักการปรับตัวมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกับคนอื่น ทั้งในการเรียน การสร้างองค์ความรู้ การลงมือปฏิบัติจริง การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นผ่านกระบวนการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ การสร้างสรรค์ สามารถเข้าใจในเชิงลึกในสถานการณ์ต่าง ๆ และเชื่อมโยงจนเกิดประโยชน์และที่สำคัญต้องพัฒนาผู้เรียนให้ค้นหาคำถามและความชอบของตนเองสามารถสามารถปรับตัวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในอนาคต

การเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ถือได้ว่าเป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงลึก และเป็นกระบวนการที่เน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียน หรือเป็นกระบวนการเรียนรู้อย่างหนึ่งผ่านการปฏิบัติหรือการลงมือทำซึ่ง “ความรู้” ที่เกิดขึ้นก็เป็นความรู้ที่ได้จากประสบการณ์จากกระบวนการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผู้เรียนมีโอกาสมือกระทำมากกว่าการฟังเพียงอย่างเดียว สอดคล้องกับแนวคิดในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์มีความเชื่อว่าการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงในขณะเดียวกันการจัดการเรียนรู้ในยุคศตวรรษที่ 21 ซึ่งมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงทั้งกับครูและผู้รู้ ทั้งนี้การเรียนรู้มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 โดยให้ความสำคัญกับการปลูกฝัง “ทักษะ” ในการคิดขั้นสูง ทักษะในการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะชีวิตและการทำงาน ทักษะด้านสารสนเทศและการสื่อสารควบคู่กับ “เนื้อหา” ในสาระวิชาหลักและความรู้อื่นที่สำคัญเพื่อสร้างผู้เรียนที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของโลกศตวรรษที่ 21 ได้ (ฐนกร สองเมืองหนู, 2562) ทั้งนี้ครูจะต้องได้รับการเสริมพลัง ซึ่งเป็นกระบวนการที่บุคคลสามารถกระทำร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมเพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในแนวทางที่พึงปรารถนาแต่ไม่ใช่เป็นพลังที่จะไปบังคับ หรือครอบงำคนอื่นเพราะแนวคิดการเสริมพลังจะมุ่งเน้นการเปลี่ยนแปลงทั้งในระดับบุคคลและส่งเสริมการรวมกลุ่มกัน เพื่อการเปลี่ยนแปลงได้เป็นอย่างดี และมีการประเมินเพื่อเสริมพลังโดยใช้แนวคิด เทคนิคและข้อค้นพบในการประเมินเพื่อส่งเสริมการพัฒนาและการตัดสินใจด้วยตนเอง (Fetterman, 2017) จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัย พบว่า การจัดการเรียนรู้ของไทยส่วนใหญ่ยังยึดติดกับวิธีการการสอนแบบเดิม (Passive Learning) ที่เน้นการสอนแบบบรรยาย ท่องจำ ซึ่งไม่ก่อให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ลงมือทำได้ ด้วยตนเอง (Active Learning) ของผู้เรียน อาจเพราะเหตุนี้ การจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนจึงทำให้คุณภาพของผู้เรียนไม่เป็นไปตามที่ต้องการเนื่องจากการดำเนินการในการจัดการเรียนรู้ไม่

สอดคล้องกับหลักสูตรที่กำหนด คือ การเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) แต่ยังใช้การสอนแบบเดิม ๆ อยู่คุณภาพของผู้เรียนอาจลดลงและไม่สอดคล้องกับการเรียนรู้ในยุคปัจจุบัน (กนกวรรณ ฉัตรแก้ว, 2562)

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยตระหนักถึงการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนจะเกิดขึ้นได้นั้น ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลาย ๆ อย่างในสถานศึกษา จึงได้ศึกษาค้นคว้าเอกสาร งานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) พบว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุกเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการศึกษาส่งผลดีต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา สามารถยกระดับการศึกษาทั้งระบบและสามารถพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีความทัดเทียมกับสากล เสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ผู้วิจัยในฐานะผู้อำนวยการโรงเรียน จึงมีความสนใจศึกษาและพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพนักเรียนในศตวรรษที่ 21 โดยจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) โรงเรียนพระยาประเสริฐสุนทราศรัย (กระจ่าง สิงหเสนี) ในครั้งนี้ จะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพนักเรียนให้บรรลุตามเป้าหมายที่หลักสูตรสถานศึกษากำหนดไว้และมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สู่มาตรฐานสากลต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการในการดำเนินงานการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพนักเรียนในศตวรรษที่ 21 โดยจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) โรงเรียนพระยาประเสริฐสุนทราศรัย (กระจ่าง สิงหเสนี)
2. เพื่อสังเคราะห์องค์ประกอบการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพนักเรียนในศตวรรษที่ 21 โดยจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) โรงเรียนพระยาประเสริฐสุนทราศรัย (กระจ่าง สิงหเสนี)
3. เพื่อสร้างและพัฒนาแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพนักเรียนในศตวรรษที่ 21 โดยจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) โรงเรียนพระยาประเสริฐสุนทราศรัย (กระจ่าง สิงหเสนี)
4. เพื่อทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพนักเรียนในศตวรรษที่ 21 โดยจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) โรงเรียนพระยาประเสริฐสุนทราศรัย (กระจ่าง สิงหเสนี)

5. เพื่อประเมินการใช้รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพนักเรียนในศตวรรษที่ 21 โดยจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) โรงเรียนพระยาประเสริฐสุนทราศรัย (กระจ่าง สิงหเสนี) จากการนำไปใช้จริง

การทบทวนวรรณกรรม

1. แนวคิดในการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 มุ่งเน้นการออกแบบระบบการบริหารที่มีโครงสร้างชัดเจนและเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยองค์ประกอบสำคัญของการบริหารจัดการประกอบด้วย การกำหนดนโยบาย การบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนรู้เชิงรุก การพัฒนาบุคลากร การจัดสรรทรัพยากร และการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งนี้ อัญญผล ธิรพรพงษ์ศิริ (2564) ได้ให้ความหมายว่า การพัฒนารูปแบบจำเป็นต้องยึดหลักการบริหารเชิงระบบที่คำนึงถึงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ และผลลัพธ์ที่เกิดกับผู้เรียนเป็นสำคัญกระบวนการพัฒนารูปแบบที่มีประสิทธิภาพควรดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอน ได้แก่ การศึกษาสภาพและปัญหา การสังเคราะห์องค์ประกอบ การออกแบบและพัฒนารูปแบบ การทดลองใช้ และการประเมินผล โดยใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์เป็นฐานในการปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนและการใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ ถือเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยให้การบริหารจัดการสถานศึกษามีความเหมาะสม สอดคล้องกับบริบท และสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม การจัดการเรียนรู้เชิงรุกเป็นแนวคิดที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีบทบาทเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ โดยผู้เรียนมีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้นในการสร้างองค์ความรู้ผ่านกระบวนการคิด การปฏิบัติ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น ซึ่งเป็นแนวคิดของธรรมากร สอนเมืองหนู และคณะ (2562: 93) สอดคล้องกับการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ซึ่งครอบคลุมทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การสื่อสาร และการทำงานร่วมกัน การจัดการเรียนรู้เชิงรุกต้องอาศัยการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายและเหมาะสมกับบริบทของผู้เรียน เช่น การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน การเรียนรู้แบบโครงงาน และการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยครูมีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้มากกว่าผู้ถ่ายทอดความรู้ นอกจากนี้ การประเมินผลควรมุ่งเน้นการประเมินตามสภาพจริง

และสมรรถนะของผู้เรียน เพื่อสะท้อนพัฒนาการอย่างรอบด้าน อย่างไรก็ตาม ความสำเร็จของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกขึ้นอยู่กับปัจจัยสนับสนุนหลายประการ ได้แก่ ความรู้และทักษะของครู การพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่องการออกแบบหลักสูตรที่ยืดหยุ่น การใช้สื่อและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม และการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากระบบการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ

2. แนวคิดการจัดการเรียนรู้เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

การจัดการเรียนรู้เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในโลกยุคใหม่ โดยครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สอดคล้องแนวคิดของวิจารณ์ พานิช (2555: 11) ได้ให้ความหมายว่าการจัดการเรียนรู้เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย การพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง การแก้ปัญหา การสื่อสาร การทำงานร่วมกัน และการใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์ ทั้งนี้การจัดการเรียนรู้ต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องการยกระดับคุณภาพผู้เรียนจำเป็นต้องอาศัยกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยครูทำหน้าที่ออกแบบประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลายและเชื่อมโยงกับบริบทจริง ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ คิดวิเคราะห์ และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ควบคู่กับการใช้การวัดและประเมินผลตามสภาพจริงที่สะท้อนสมรรถนะของผู้เรียนอย่างรอบด้าน ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรม

จากการทบทวนแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องอาศัยการบูรณาการองค์ประกอบสำคัญอย่างเป็นระบบ ควบคู่กับการขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในระดับห้องเรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของศตวรรษที่ 21 ดังนั้น การเชื่อมโยงแนวคิดการบริหารจัดการสถานศึกษากับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) จะนำไปสู่รูปแบบการบริหารที่สามารถขับเคลื่อนการพัฒนาผู้เรียนได้อย่างเป็นรูปธรรม ทั้งในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และทักษะการเรียนรู้ที่จำเป็น อันเป็นพื้นฐานสำคัญของการยกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้กระบวนการวิจัยเชิงผสมผสาน (Mixed Methods Research) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้เป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพนักเรียนในศตวรรษที่ 21 โดยจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) โรงเรียนพระยาประเสริฐสุนทราศรัย (กระจ่าง สิงหเสนี) ได้แก่ บุคลากรของโรงเรียนพระยาประเสริฐสุนทราศรัย (กระจ่าง สิงหเสนี) ในปีการศึกษา 2567 ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ รองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 3 คน ครูผู้สอน จำนวน 57 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 15 คน นักเรียน จำนวน 1,691 คน และผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 1,691 คน รวมจำนวนประชากรทั้งหมด 3,457 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพนักเรียนในศตวรรษที่ 21 โดยจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) โรงเรียนพระยาประเสริฐสุนทราศรัย (กระจ่าง สิงหเสนี) และประเมินความพึงพอใจของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่มีต่อรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพนักเรียนในศตวรรษที่ 21 โดยจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) โรงเรียนพระยาประเสริฐสุนทราศรัย (กระจ่าง สิงหเสนี) ในปีการศึกษา 2567 ประกอบด้วย รองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 3 คน ครูผู้สอน จำนวน 30 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 7 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) นักเรียน จำนวน 160 คน และผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 160 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) รวมจำนวนตัวอย่างทั้งหมด 360 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

ฉบับที่ 1 แบบบันทึกการวิเคราะห์เอกสาร สภาพ ปัญหา และความต้องการในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพนักเรียนในศตวรรษที่ 21 โดยจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) โรงเรียนพระยาประเสริฐสุนทราศรัย (กระจ่าง สิงหเสนี)

ฉบับที่ 2 แบบสอบถามสภาพ ปัญหา และความต้องการในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพนักเรียนในศตวรรษที่ 21 โดยจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) โรงเรียนพระยาประเสริฐสุนทราศรัย (กระจ่าง สิงหเสนี)

ฉบับที่ 3 แบบสอบถามการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อระดมความคิดเห็นสภาพ ปัญหา และความต้องการในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพนักเรียนในศตวรรษที่ 21 โดยจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) โรงเรียนพระยาประเสริฐสุนทราศรัย (กระจ่าง สิงหเสนี)

ฉบับที่ 4 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพนักเรียนในศตวรรษที่ 21 โดยจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) โรงเรียนพระยาประเสริฐสุนทราศรัย (กระจ่าง สิงหเสนี)

ฉบับที่ 5 แบบประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพนักเรียนในศตวรรษที่ 21 โดยจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) โรงเรียนพระยาประเสริฐสุนทราศรัย (กระจ่าง สิงหเสนี)

ฉบับที่ 6 แบบประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพนักเรียนในศตวรรษที่ 21 โดยจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) โรงเรียนพระยาประเสริฐสุนทราศรัย (กระจ่าง สิงหเสนี)

ฉบับที่ 7 แบบประเมินเพื่อการวิจัย เรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพนักเรียนในศตวรรษที่ 21 โดยจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) โรงเรียนพระยาประเสริฐสุนทราศรัย (กระจ่าง สิงหเสนี) ตามองค์ประกอบที่ 1-6

ฉบับที่ 8 แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อการดำเนินงานตามรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพนักเรียนในศตวรรษที่ 21 โดยจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) โรงเรียนพระยาประเสริฐสุนทราศรัย (กระจ่าง สิงหเสนี)

3. ขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

3.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผลการใช้รูปแบบฯ และความพึงพอใจ เพื่อกำหนดขอบข่ายการสร้างแบบสอบถาม

3.2 กำหนดรูปแบบของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

3.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนารูปแบบด้านการบริหาร การศึกษา ด้านการประเมินผลและด้านการวิจัย จำนวน 5 คน เพื่อหาความตรงเชิงเนื้อหา

(Content validity) โดยพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องด้านโครงสร้างเนื้อหาและภาษา ด้วยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหาเพื่อให้มีความสมบูรณ์และให้ผู้ตอบเข้าใจได้ง่าย สามารถวัดได้ตรงกับสิ่งที่ต้องการศึกษาแล้วนำมาปรับปรุงให้เหมาะสมถูกต้อง โดยใช้เกณฑ์การประเมินของผู้เชี่ยวชาญ นำผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ คำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องและคัดเลือกข้อที่ประเมินมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.6 ขึ้นไป ซึ่งพบว่าข้อคำถามมีค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้ออยู่ระหว่าง 0.60 - 1.00 แล้วจัดทำเป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปทดลองใช้

3.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับบุคคลที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมายในการให้ข้อมูล โดยทดลองใช้ที่โรงเรียนพญาไท จำนวน 30 คน ประกอบด้วย ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียน ซึ่งมีบริบทของโรงเรียนใกล้เคียงกัน เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) จากนั้นนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงสมบูรณ์แล้วนำกลับไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามการดำเนินงานตามรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพนักเรียนในศตวรรษที่ 21 โดยจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) โรงเรียนพระยาประเสริฐสุนทราศรัย (กระจ่าง สิงหเสนี) และแบบประเมินความพึงพอใจต่อรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพนักเรียนในศตวรรษที่ 21 โดยจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) โรงเรียนพระยาประเสริฐสุนทราศรัย (กระจ่าง สิงหเสนี) เก็บข้อมูลจากผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียน

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 ข้อมูลจากแบบประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพนักเรียนในศตวรรษที่ 21 โดยจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) โรงเรียนพระยาประเสริฐสุนทราศรัย (กระจ่าง สิงหเสนี) โดยภาพรวม และจำแนกเป็นรายด้าน และรายข้อ วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.2 ข้อมูลจากแบบประเมินความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องที่มีการจัดการศึกษาของโรงเรียนจากการดำเนินงานตามต่อรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพ

นักเรียนในศตวรรษที่ 21 โดยจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) โรงเรียนพระยาประเสริฐสุนทราศรัย (กระจ่าง สิงหเสนี) โดยภาพรวม และจำแนกเป็นรายข้อ วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1. สภาพ ปัญหา และความต้องการในรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพนักเรียนในศตวรรษที่ 21 โดยจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) โรงเรียนพระยาประเสริฐสุนทราศรัย (กระจ่าง สิงหเสนี) การบริหารจัดการสถานศึกษามีลักษณะเป็นระบบมีโครงสร้างและกระบวนการดำเนินงานที่ชัดเจนในระดับนโยบายและการวางแผน อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาในเชิงปฏิบัติยังพบข้อจำกัดด้านความต่อเนื่องและความชัดเจนในการขับเคลื่อน โดยเฉพาะการแปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติจริงในชั้นเรียน การจัดการเรียนรู้เชิงรุกยังไม่ครอบคลุมทุกกลุ่มสาระ การวัดและประเมินผลยังไม่สอดคล้องกับแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และครูบางส่วนยังขาดทักษะที่จำเป็น ส่งผลให้การพัฒนาผู้เรียนยังไม่บรรลุศักยภาพสูงสุด ดังนั้น ความต้องการสำคัญจึงมุ่งไปที่การพัฒนา นโยบายแบบมีส่วนร่วม การสร้างระบบสนับสนุนที่ชัดเจน การพัฒนาศักยภาพครู และการเสริมสร้างกลไกติดตามประเมินผลอย่างเป็นระบบ

2. ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบการบริหารจัดการสถานศึกษา ได้องค์ประกอบที่มีความชัดเจน ครอบคลุมมิติสำคัญของการบริหารจัดการ และมีความสัมพันธ์เชิงระบบระหว่างกัน อย่างเป็นเหตุเป็นผล กล่าวคือ แต่ละองค์ประกอบสามารถเชื่อมโยงและสนับสนุนซึ่งกันและกัน ตั้งแต่ต้นนโยบาย หลักสูตร การจัดการเรียนรู้ ไปจนถึงทรัพยากรและการมีส่วนร่วม ส่งผลให้ องค์ประกอบที่ได้สามารถใช้เป็นกรอบแนวคิดเชิงบูรณาการ และเป็นฐานสำคัญในการออกแบบ และพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับบริบทจริง

3. ผลการสร้างและพัฒนารูปแบบฯ ได้รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษานับร่าง ที่ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ (1) การกำหนดนโยบายสถานศึกษา (2) การบริหารจัดการหลักสูตร (3) การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (4) บุคลากรและการพัฒนาวิชาชีพ (5) การพัฒนาทรัพยากรและสภาพแวดล้อม และ (6) การบริหารจัดการและการมีส่วนร่วม ซึ่งแต่ละ องค์ประกอบถูกออกแบบให้มีบทบาทหน้าที่ชัดเจน และเชื่อมโยงกันในลักษณะของระบบ

(System Approach) สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาได้อย่างเป็นรูปธรรม และสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

4. ผลการทดลองใช้รูปแบบฯ การดำเนินงานตามองค์ประกอบทั้ง 6 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่ารูปแบบมีความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้ได้จริงในบริบทของสถานศึกษา อีกทั้งยังส่งผลให้เกิดผลลัพธ์เชิงประจักษ์ ทั้งในระดับนักเรียน ครู และผู้บริหาร โดยมีผลงานและความสำเร็จที่ปรากฏในระดับเขตพื้นที่และระดับประเทศ สะท้อนถึงศักยภาพของรูปแบบในการยกระดับคุณภาพการศึกษาและสร้างความเปลี่ยนแปลงเชิงบวกอย่างเป็นรูปธรรม

5. ผลการประเมินการใช้รูปแบบฯ ระยะการนำไปใช้จริง การดำเนินงานโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเฉพาะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกมีผลการดำเนินงานสูงสุด รองลงมาคือด้านการบริหารหลักสูตรและการพัฒนาบุคลากร ส่วนด้านการบริหารจัดการและการมีส่วนร่วมแม้จะมีผลต่ำสุด แต่ยังอยู่ในระดับสูง นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาผลลัพธ์ พบว่าคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับยอดเยี่ยม และเมื่อเปรียบเทียบกับก่อนและหลังการใช้รูปแบบ พบว่าผู้เรียนมีพัฒนาการดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ .05 ทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และทักษะในศตวรรษที่ 21 อีกทั้งยังเกิดประสิทธิผลเชิงประจักษ์กับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมถึงความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่อยู่ในระดับมากที่สุด สะท้อนให้เห็นว่ารูปแบบมีประสิทธิภาพ สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาสถานศึกษาได้อย่างยั่งยืน

อภิปรายผล

1. สภาพ ปัญหา และความต้องการในรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพนักเรียนในศตวรรษที่ 21 โดยจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) โรงเรียนพระยาประเสริฐสุนทราศรัย (กระจ่าง สิงหเสนี) โรงเรียนมีระบบการบริหารจัดการที่ชัดเจนแต่ยังขาดความต่อเนื่องในเชิงปฏิบัติ สะท้อนให้เห็นว่าการมีโครงสร้างและแผนงานที่ดีเพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอ หากขาดการขับเคลื่อนอย่างจริงจังในระดับปฏิบัติ โดยเฉพาะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการวัดประเมินผลที่ยังไม่สอดคล้องกัน รวมถึงข้อจำกัดด้านศักยภาพครู จึงทำให้การพัฒนาผู้เรียนยังไม่บรรลุเป้าหมายอย่างเต็มที่ ความต้องการที่เน้นการพัฒนา นโยบายแบบมีส่วนร่วมและระบบสนับสนุน จึงเป็นแนวทางสำคัญในการแก้ปัญหาและยกระดับคุณภาพการศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดและผลการศึกษาของ วิโรจน์ สารรัตนะ

(2545) ที่ระบุว่าการบริหารสถานศึกษาจะประสบความสำเร็จได้ จำเป็นต้องมีการถ่ายทอดนโยบายไปสู่การปฏิบัติอย่างชัดเจนและทั่วถึง หากขาดความเข้าใจร่วมกันย่อมส่งผลต่อประสิทธิภาพของการดำเนินงานในด้านการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา แม้จะพบว่าการกำหนดหลักสูตรมีความสอดคล้องในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ในระดับมากที่สุด แสดงถึงความชัดเจนของทิศทางการจัดการศึกษา แต่ครูและบุคลากรยังมีข้อจำกัดในด้านความรู้ความเข้าใจในการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติยังไม่สมบูรณ์

2. สังเคราะห์องค์ประกอบรูปแบบฯ การบริหารจัดการที่มีความชัดเจน ครอบคลุม และเชื่อมโยงกันเชิงระบบ แสดงให้เห็นถึงความเหมาะสมของการนำแนวคิดการบริหารเชิงระบบมาประยุกต์ใช้ในโรงเรียน ซึ่งช่วยให้การดำเนินงานในแต่ละด้านไม่แยกส่วน แต่สามารถสนับสนุนซึ่งกันและกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ องค์ประกอบที่ได้จึงมีความสำคัญในฐานะกรอบแนวคิดที่สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการที่สอดคล้องกับบริบทจริง สอดคล้องตามแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554: 7 - 8) กล่าวไว้ว่า แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการโรงเรียนพระราชทานประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ ด้านที่ 1 คุณภาพนักเรียน ด้านที่ 2 การบริหารหลักสูตรและงานวิชาการ ด้านที่ 3 การบริหารการจัดการ ด้านที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับผู้ปกครองและชุมชนและด้านที่ 5 บุคลากรและการบริหารงานบุคลากร

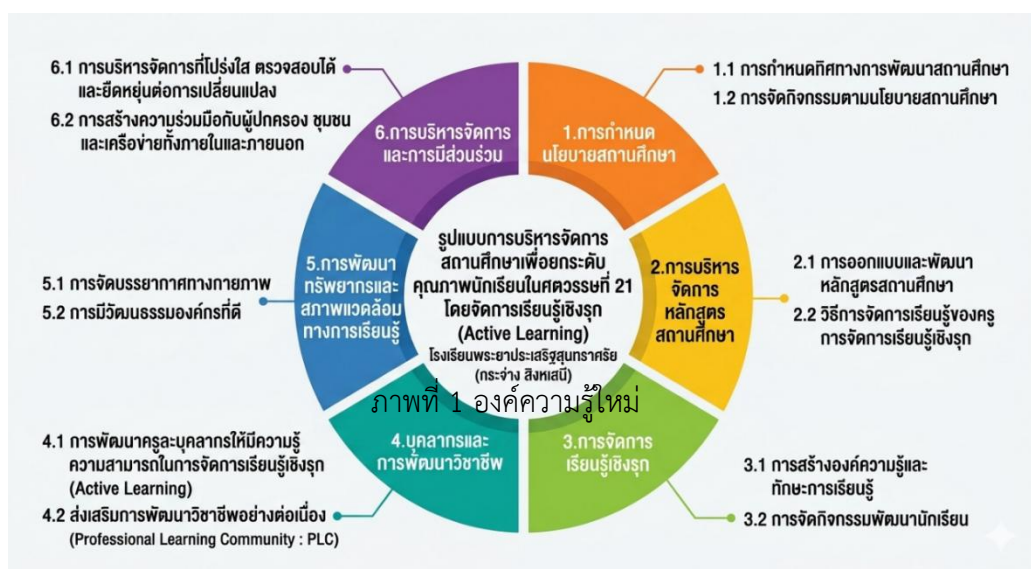
3. การสร้างและพัฒนารูปแบบฯ รูปแบบการบริหารจัดการที่พัฒนาขึ้น ซึ่งประกอบด้วย 6 องค์ประกอบหลัก สะท้อนถึงการบูรณาการปัจจัยสำคัญของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไว้อย่างครบถ้วน ทั้งด้านนโยบาย หลักสูตร การจัดการเรียนรู้ บุคลากร ทรัพยากร และการมีส่วนร่วม โดยแต่ละองค์ประกอบมีความสัมพันธ์กันในลักษณะของระบบ ทำให้รูปแบบมีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้จริง และสามารถตอบสนองต่อความต้องการในการยกระดับคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Joyce and Weil (2009: 13-15) กล่าวว่าในการพัฒนารูปแบบนั้นเป็นการพัฒนาที่ต้องมีทฤษฎีมารองรับและต้องมีการทดสอบและตรวจสอบคุณภาพก่อนนำไปเผยแพร่ การออกแบบรูปแบบอาจทำได้ทั้งในแนวกว้างและวัตถุประสงค์เฉพาะโดยมีแนวทางการปฏิบัติในการพัฒนารูปแบบประกอบด้วยขั้นตอนของการดำเนินการ 3 ระยะ ได้แก่ 1) การศึกษาความต้องการพัฒนารูปแบบการพัฒนารูปแบบ 2) การนำรูปแบบไปทดลองใช้นำร่องการศึกษาประสิทธิภาพ และ 3) การประเมินผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอน

4. การทดลองใช้รูปแบบฯ ผลการทดลองใช้รูปแบบที่อยู่ในระดับมากทุกองค์ประกอบแสดงให้เห็นว่ารูปแบบมีความเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง อีกทั้งยังส่งผลให้เกิดผลลัพธ์เชิงบวกอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งในด้านผลงานของนักเรียน ครู และผู้บริหารในระดับเขตพื้นที่และระดับประเทศ สะท้อนถึงประสิทธิภาพของรูปแบบในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และยืนยันว่าการบูรณาการการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเข้ากับระบบบริหารจัดการสามารถขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงได้จริง สอดคล้องกับปริญญช พรหมภาสิต (2559: 69) กล่าวว่า บทบาทผู้สอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) นั้น ผู้สอนส่วนใหญ่จะแสดงบทบาทการเป็นผู้เขียนบท ผู้ออกแบบกิจกรรมผู้แนะนำ (Coach) และผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) และจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อให้ผู้เรียนสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง โดยในระหว่างการจัดกิจกรรมนั้น ผู้สอนจะต้องเป็นผู้แสดงคนหนึ่ง กล่าวคือเป็นทั้งผู้รับฟัง ผู้ร่วมเรียนรู้ ผู้ร่วมอภิปรายและจะต้องมีการกระตุ้นและหนุนเสริมพลังความคิดให้กับนักศึกษาอย่างต่อเนื่อง

5. การประเมินการใช้รูปแบบฯ ผลการประเมินการใช้รูปแบบที่อยู่ในระดับมากที่สุด และการที่ผู้เรียนมีพัฒนาการดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ สะท้อนถึงประสิทธิผลของรูปแบบในการยกระดับคุณภาพผู้เรียนทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ คุณลักษณะ และทักษะในศตวรรษที่ 21 อย่างไรก็ตาม การที่ด้านการบริหารจัดการและการมีส่วนร่วมมีค่าต่ำกว่าด้านอื่น แสดงให้เห็นว่าการสร้างความร่วมมืออย่างลึกซึ้งยังต้องได้รับการพัฒนาเพิ่มเติม โดยรวมแล้วรูปแบบมีศักยภาพสูงในการนำไปใช้พัฒนาโรงเรียนอย่างยั่งยืน หากมีการเสริมสร้างระบบสนับสนุน การติดตาม ประเมินผล และการมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่องของทุกภาคส่วน สอดคล้องกับธนาพันธุ์ ณ เชียงใหม่ (2567: 14) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะการคิด และคุณลักษณะของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และส่งผลให้คุณภาพผู้เรียนโดยรวมสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

องค์ความรู้ใหม่

การศึกษาการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพนักเรียนในศตวรรษที่ 21 โดยจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) โรงเรียนพระยาประเสริฐสุนทราศรัย (กระจ่าง สิงหเสนี) สามารถสรุปเป็นองค์ความรู้ใหม่ ดังภาพที่ 1

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพนักเรียนในศตวรรษที่ 21 โดยจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) โรงเรียนพระยาประเสริฐสุนทราศรัย (กระจ่าง สิงหเสนี) ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

1) ก่อนนำรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพนักเรียนในศตวรรษที่ 21 โดยจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) โรงเรียนพระยาประเสริฐสุนทราศรัย (กระจ่าง สิงหเสนี) ไปใช้ ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องควรศึกษาคู่่มือการใช้รูปแบบโดยละเอียด และสามารถปรับประยุกต์ต้องค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อยและรายการปฏิบัติการกิจกรรมของรูปแบบให้สอดคล้องกับบริบทของทางโรงเรียนตามความเหมาะสม

2. รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพนักเรียนในศตวรรษที่ 21 โดยจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) โรงเรียนพระยาประเสริฐสุนทราศรัย (กระจ่าง สิงหเสนี) ส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียน ทั้งในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และด้าน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ สถานศึกษาอื่นควรนำข้อค้นพบนี้ไปพิจารณาในการวางแผนการจัดกระบวนการของรูปแบบเพื่อนำไปใช้ในการจัดการบริหารสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพสำหรับการยกระดับคุณภาพนักเรียนให้สูงขึ้น บรรลุตามเป้าหมายที่ทางโรงเรียนกำหนดไว้เป็นที่ยอมรับและพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องต่อไป

3. การยกระดับคุณภาพนักเรียนในศตวรรษที่ 21 โดยจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ส่งผลต่อประสิทธิผลของรูปแบบ ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างความตระหนัก กระตุ้น ส่งเสริม สนับสนุนครูทุกคน ทุกระดับชั้นให้มีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริง (Active Learning)

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- ฐนกร สองเมืองหนู และคณะ. (2562). การจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสาร AL-NUR บัณฑิตวิทยาลัย*, 14(27), 63-73.
- ถนอมพร เลาหจรัสแสง. (2561). *อาจารย์มหาวิทยาลัยกับการจัดการเรียนรู้แบบใหม่ในศตวรรษที่ 21*. คู่มืออาจารย์ด้านการสอน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เชียงใหม่: สำนักพัฒนาคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ธนาพันธุ์ ณ เชียงใหม่. (2567). การใช้กิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก (Active Learning) เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารในด้านวรรณกรรมเพื่อการสอนภาษาอังกฤษของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู. *วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา*, 18(2), 87-99.
- ปรียา สมพีช. (2559). การจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนด้วยกรณีศึกษา. *วารสารวิจัยราชภัฏพระนคร สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 11(2), 260-270.
- ปรียานุช พรหมภาสิต. (2559). *คู่มือการจัดการเรียนรู้ Active Learning (AL) for Hu So at KPRU*. กำแพงเพชร: มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). *วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรีสฤษดิ์.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2545). *ผู้บริหารใหม่ในโรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียนมัธยมศึกษา*. ผลการวิจัยเพื่อการวิพากษ์. กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธ์.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). *การจัดทำรายงานประจำปีของสถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553*. เล่ม 7. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษา.
- อัมฤผล อธิพรพงษ์ศิริ. (2564). *การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพเพื่อยกระดับคุณภาพนักเรียนโดยประยุกต์ใช้แนวคิดเชิงระบบโรงเรียนวัดสุทธิวราราม*. กรุงเทพมหานคร: โรงเรียนวัดสุทธิวราราม.
- Bell, S. (2010). Project-based learning for the 21st century: Skills for the future. *The Clearing House*, 83(2), 39-43.
- Joyce, B and Weil, M. (2009). *Model of Teaching*. 8th ed. Englewood: Cliffs Prntice-Hall, Education, Inc.
- Lombardi, M. M. (2007). *Authentic Learning for the 21st Century: An Overview*. Educause Learning Initiative, p.1.